

DOI: <https://doi.org/10.51209/platform.2.4.2021.312-329>
УДК 7.07 (045)

Антоній Юлійович КИЙОВИЧ,
Київська муніципальна академія
естрадного та циркового мистецтв,
Київ, Україна,
e-mail: tonny431@gmail.com,
ORCID: 0000-0003-0412-0133

УНІВЕРСАЛІЗМ ТАЛАНТУ ДЖИНА КЕЛЛІ ТА ВПЛИВ ТВОРЧОСТІ МАЙСТРА НА АМЕРИКАНСЬКУ КУЛЬТУРУ ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація: Стаття присвячується життю та творчості всесвітньо відомого американсько-ірландського танцюриста, актора, співака, режисера, кінопродюсера та хореографа Джина Келлі – володаря Національної медалі США в галузі мистецтва, почесного «Оскара», двох премій «Золотий глобус» та ще трьох десятків нагород, призів та премій. У роботі розглянуті особливості епохи, в якій жив та творив Джин Келлі, подані важливі факти з його біографії, досліджено унікальний синтез його різноманітних здібностей, розкриті численні грані його таланту. Відтак, з'ясована художня цінність мистецького доробку Джина Келлі та визначено його вплив на американську культуру ХХ ст.

Ключові слова: Джин Келлі, актор, танцюрист, хореограф, режисер, життєпис, мюзикл, спадщина, визнання

Вступ. «Мистецтво ... полягає в тому, щоб розвивати традиції. А розрив з традиціями мистецтво вбиває...». Цей вислів належить видатній особистості сучасності – Андрію Кончаловському (Міхалкову) – радянському, американському та російському кіноактору, режисеру театру і кіно, сценаристу, продюсеру, президенту кіноакадемії «Ніка» [4].

Технічний прогрес та естетична тенденція постмодернізму суттєво змінили природу мистецтва. Істина та цінності стали відносними, а традиції – недоцільними. Більше того, зруйнувалися усі стереотипи, зокрема і пієтет: повага, шанобливе ставлення до авторитетів, професіоналів.

Усі ці зміни знайшли своє відображення й на естраді, яка з середини 1980-х рр. під тиском ринкових відносин стала поволі поступатися шоу-бізнесу. Нині головним рушієм розвитку цивілізацій став маркетинг, сенс якого полягає в тому, що якість товару не надто важлива. Набагато більше цінується реклама, бо саме від неї залежить розмір прибутку. То ж, і не дивно, що «нинішня мова мистецтва», як вважає А.Кончаловський, «зайшла в глухий кут – адже в глухий кут зайшов зміст» [6].

Наведемо приклад: у грудні 2004 р. щоденна британська газета «Daily Telegraph» вирішила визначити п'ятірку найважливіших творів світової культури, створених у ХХ ст. Задля цього п'ятистам критикам, художникам, галеристам та мистецтвознавцям був розісланий список із п'ятисот шедеврів. Шовкографічному полотну «Диптих Мерілін» Енді Уорхола експерти віддали третє місце. Друге місце посіла картина «Авіньйонські дівчата» Пабло Пікассо. А ось на першому місці опинився «Фонтан» Марселя Дюшана: звичайний пісуар із написом «R. Mutt» (Р. Дурень). Сьогодні це найвідоміший реді-мейд (техніка використання в мистецтві речей із магазину – А.К.), представлений Марселем Дюшаном в 1917 р.

Цю подію той самий А. Кончаловський коментує наступним чином: «Вдумайтеся: п'ятсот експертів-професіоналів вважають найважливішим у мистецтві величезного століття те, що загалом має відношення не до мистецтва, а до епатажу та естетичного хуліганства! Який тотальний страх здаватися відсталим ретроградом!» [7, с.44].

Сьогодні ми стикнулися з певним мистецьким парадоксом. Історія людства поділяється на періоди. І кожний, чи то доісторичний час, чи античність, чи Середньовіччя, ранній

новий час, новий час чи новітній час, усі вони увібрали в себе все найкраще з попередніх періодів.

Відповідне траплялося й з культурою, яка «є плодом минулого і сіменем майбутнього. Реалізувався цей взаємозв'язок часів – минулого, сучасного, майбутнього – завдяки традиціям і новаторству у культурі, через механізм її спадкоємності» [1, с. 44]. Втім не цього разу...

Постановка проблеми. Постмодернізм як світоглядно-мистецький напрям у культурі вважається спадкоємцем модернізму. Але культурні традиції минулого з його майстерністю, професіоналізмом та духовним багатством він не успадкував. Відповідно, не перейняв від естради естафету творчості та вміння і шоу-бізнес.

В українському шоу-бізнесі нині, як нам видається, здебільшого панує несмак та низький рівень майстерності. Причиною такого стану речей стало те, що саме продюсер, а не артист є головною особою тандему. Продюсеру не важливо, що митець має виконувати один зі своїх найголовніших обов'язків – формувати систему естетичних цінностей, які, впливаючи на людину, духовно і морально збагатили б її. В гонитві добре й швидко заробити продюсер не надто переймається й підвищенням рівня професійної майстерності артиста.

А критерії професійності та майстерності митців дуже влучно пояснює наступна цитата Андрія Кончаловського (наводимо мовою оригіналу): «Когда мы задаемся вопросом: Что такое искусство? То понятна такая вещь...ведь слово есть еще такое, как искусный. Ис-кус-ный! Что такое «искусный»? Человек, котрый может делать что-то, что другие не могут» [5].

І тут доцільно знову повернутися до питання взаємозв'язку часів, а саме до спадкоємності поколінь. Бо саме в минулому і творили такі «искусные» митці, універсальність, багатогранність таланту яких полонили душі та серця не одного покоління. Ось лише декілька зіркових імен: Фред Астер, Джуді Гарленд, Марлен Дітріх, Джулі Ендрюс, Дональд О'Коннор, Енн Міллер, Деббі Рейнольдс.

Радянський кінематограф теж подарував світу плеяду прекрасних артистів: Григорій Александров, Олександр Вертинський, Любов Орлова, Леонід Утьосов...

Творчість цих дивовижно обдарованих митців була яскравою та самобутньою. Бо кожен із них мав свої, притаманні лише йому рідкісні особливості. Втім, вони мали і дещо спільне. Усі ці великі актори з неабияким захопленням та пристрасною віддавалися своїй справі – служінню мистецтву.

Утім, еталоном майстерності, професійності та універсальності можна вважати Юджина Керрена Келлі (Джина Келлі). Це всесвітньо відомий американсько-ірландський танцюрист, актор, співак, режисер, кінопродюсер та хореограф.

То ж, проблеми, які існують нині в українському шоу-бізнесі, а саме, зниження рівня професійної майстерності артиста, і той факт, що творчість Джина Келлі на теренах вітчизняного простору ніхто раніше не досліджував, і зумовили вибір теми для дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для нашого дослідження важливими є роботи, в яких висвітлення отримала проблематика, пов'язана з комерціалізацією мистецтва та з ринковими відносинами в сучасному шоу-бізнесі (В. Волович, Т. Камілев, А. Кончаловський [5; 6], М. Файзулаєва). Вивчалися та аналізувалися також дослідження, темою яких було відсутність загальноприйнятих норм та канонів судження про витвори мистецтва, а також занепад традицій та спадковості в культурі (О. Гоголь [1], А. Кончаловський [5; 6], А. Маркова, К. Соколов [7]).

Важливе значення для розуміння соціально-економічного стану США в період Великої депресії, а також для оцінки важливості антикризових заходів американського президента Ф. Рузвельта (зокрема тих, що стосувалися збереження та розвитку мистецтва) мали наукові праці О. Астаповича, Л. Григорьєва, М. Зайцевої, А. Лапонова, С. Ларсона, С. Мошенського, Дж. Паттерсон, П. Усанова, Х. Фланеган, О. Шніпка та ін., а також деякі законодавчі документи з Національного архіву США [9], матеріали книги

Клайва Хіршхорна «Gene Kelly: Biography», книг «100 Most Popular American Agnostics» із серії «Focus On» та матеріали спеціального випуску міжнародного Інтернет-журналу «eSharp» Університету Глазго.

Мета статті – дослідити унікальний синтез різнопланових творчих здібностей Джина Келлі, відтак, оцінити його внесок у музичний кінематограф та встановити, яке місце він посідає в американській культурі загалом.

Виклад основного матеріалу. Життя та творчість Джина Келлі – це справді унікальна історія. У ній не тільки відобразилися важливі події американської культури та історії ХХ ст. Епоха, в якій народився Джин Келлі, неабияк вплинула і на напрямок його життєвого та творчого шляху. Більше того, саме епоха, середовище, культура та ідеали розкрили, виростили, а відтак, і відшліфували численні грані його універсального таланту.

1920-і рр. увійшли в американську історію як «десятиліття проспериті» (процвітання). Тоді в економіці розвивалися галузі, які були зорієнтовані та масового споживача. Це автомобілебудування, виробництво порохотягів, радіо, холодильників тощо. Надприбуток досягався за рахунок створення суспільства масового споживання, яке призвело до перевиробництва. І коли населення уже не змогло купувати в кредит, а тим паче, повертати кредити, стався крах.

24 жовтня 1929 р. увійшло в історію США як «чорний четвер» – перший день обвалу Нью-Йоркської біржі. Саме цей день вважають початком Великої депресії. Наступні ж десять років стали часом масового безробіття та забастовок, розорення господарств та закриття підприємств.

Та попри проблеми, з якими Америка зіткнулася в 1930-і рр., творчий потенціал нації не тільки не був знищений, але й, навпаки: цей період відзначився найбільшими досягненнями американської культури. І це завдяки «Новому курсу» 32-го президента Америки Франкліну Делано Рузвельту. А саме, антикризовим заходам, зокрема, Федеральному проекту номер один (Federal Project Number One), який складався з п'яти

різних частин: Федерального художнього проекту, Федерального музичного проекту, Федерального театрального проекту, Федерального проекту письменників та Проекту з розгляду історичних документів.

Втім особливо успішними стали ці роки для Голлівуду. Адже з виходом у 1927 р. першого фільму, в якому актор почав розмовляти («Співак джазу»), наступила ера звукового кіно. Великі кіностудії у ті роки стали випускати фільм за фільмом. Кіно стало місцем, де люди на деякий час змогли втекти від гнітючої реальності, поринаючи в світ ілюзій з надією, що все скоро налагодиться і жити стане краще.

Цей час пізніше назвуть «золотим віком Голлівуду», під час якого було створено цілу низку приголомшливих картин. І саме Джин Келлі відіграє в цьому не останню роль, ставши не тільки одним із провідних акторів музичних фільмів, зіркою Голлівуду 1940-50-х рр., але і створивши десятки чудових фільмів, які увійдуть у золотий фонд світового кінематографа.

Отож, майбутня зірка Голлівуду, Юджин Керрен Келлі (Джин Келлі) народився 23 серпня 1912 р. у Піттсбурзі, в районі Іст-Ліберті, в католицькій родині продавця фонографів Джеймса Патріка Джозефа Келлі та його дружини Гаррієт Кетрін Каррен. Батько Джина мав ірландсько-канадське походження, а мати – ірландсько-німецьке.

Займатися мистецтвом Джин Келлі не прагнув, бо надавав перевагу спорту: з дитинства мав стати бейсбольним шорт-стопом. Але його мати, бажаючи прищепити дітям любов до мистецтва, свого часу вирішила, що восьмирічний Джин та його молодший брат Фред мають навчатися танцям. Втім, ця справа не стала тоді важливою для Джина. Після закінчення старшої школи Пібоді він вступає до Університету штату Пенсільванія, де вивчає спершу економіку, а потім і юриспруденцію.

Танцювальна кар'єра Джина розпочалася в період Великої депресії, яка жбурнула багато сімей за межу бідності. Аби допомогти батькам, Джин кидає навчання в університеті і разом з братом Фредом ставить кілька танцювальних номерів, із

якими вони починають виступати в клубах за гроші. Зрештою, відмовившись від кар'єри юриста, Джин Келлі робить вибір на користь танців і їде до Нью-Йорку. Але пошуки роботи виявилися марними, то ж, Джин повертається додому на свою першу посаду хореографа. Тут, на сцені Піттсбурзького театру, він випускає в 1938 р. мюзикл Чарльза Гейнора «Тримайте капелюхи», де окрім роботи хореографа Джин і сам танцює.

Відтак, у листопаді 1938 р. була його перша робота на Бродвеї, у мюзиклі «Залиш це мені». Але Джин Келлі глядачам тоді чомусь не запам'ятався. Та все змінилося, коли бродвейський танцюрист і хореограф Роберт Алтон запросив його на головну роль у мюзиклі «Все за гроші». До речі, тут на зйомках він зустрів юну Бетсі Блер, яка згодом стала його дружиною.

Перший успіх прийде до Джина в 1940 р. На Бродвеї відбувся мюзикл «Приятель Джої» у постановці Джорджа Ебботта, де головну роль Джої Евенса гратиме Джин Келлі. Джина запримітив кінопродюсер Девід О. Селзнік, а це була можливість не тільки укласти контракт із Голлівудом, але й переїхати працювати до Лос-Анджелеса, на омріяні Голлівудські пагорби. Серйозні зміни сталися і в особистому житті: в жовтні 1941 р. Джин Келлі та Бетсі Блер одружилися в Філадельфії, а в 1942 р. у них народилася дочка Керрі.

Подальші роки – це історія успіху Джина Келлі, а саме, сходження зірки американської медіакомпанії «Metro-Goldwyn-Mayer» (далі «MGM»). Першим фільмом Джина Келлі в цій компанії був фільм «Для мене та моєї дівчинки» (1942 р.). Наступного року він знімається у двох музичних фільмах – «Дюбаррі був дамою» та «Тисяча привітань». 1943 р. відзначився для Джина ще й несподіваною після мюзиклів роллю у воєнному фільмі-драмі «Лотаринзький хрест».

У 1944 р. «MGM» «позичає» Джина Келлі іншій студії – «Columbia» для зйомок у фільмі «Дівчина з обкладинки». Тут він не тільки актор, але й хореограф та режисер. Келлі привніс у цей фільм багато нового, експериментального, що зробило згодом «Дівчину...» дуже відомою та популярною картиною.

Йшла війна... Попри великий успіх, Джин Келлі просить керівництво «MGM» відпустити його на службу. Джин потрапляє у військово-морські сили США, де отримує звання лейтенанта молодшого рангу. Він працює у фотографічному відділенні у Вашингтоні, округ Колумбія, де займається написанням і постановкою низки документальних фільмів. І саме це стимулювало його подальшу зацікавленість до виробничого аспекту кіновиробництва.

Кульмінацією голлівудського періоду стали мюзикли «Підняти якоря» (1945 р.), «Американець в Парижі» (1951 р.) та «Ті, що співають під дощем» (1952 р.). Саме ці фільми остаточно закріпили за Джином Келлі репутацію головної фігури в американському музичному кіно.

Втім, технічний прогрес не стояв на місці. Розквіт телебачення, який припав саме на 1950-і рр., вніс серйозні корективи і у творчість Джина Келлі. Це був час, коли за допомогою пересувних технічних станцій по телебаченню стали транслюватися прямі репортажі, вистави та фільми, готувалися та передавалися студійні передачі. Компанія «MGM», втративши прибутки від касових зборів, змушена була погодитися на прохання Келлі вийти з контракту. Відтак, він повертається до сценічної роботи. Та, незважаючи на це, Джин в 1956 р. створює яскравий фільм «Запрошення до танцю», стрічку, в якій він зміг проявити себе з усіх боків та в усіх іпостасях – як актор, танцюрист, сценарист, режисер та хореограф.

Наступний, 1957 р., став дуже складним для Келлі: тривалий шлюб із Бетсі Блер розпався з ініціативи дружини через непереборні політичні розбіжності (Блер симпатизувала комуністичній партії США, а Келлі був прихильником Демократичної партії).

Прекрасним прикладом прояву його драматичних здібностей стала екранізація однойменного роману «Марджорі Морнінгстар» (1958 р.).

У 1960 р. Джин одружився вдруге, його обраницею стала актриса і танцівниця Джинні Койн. Ця чарівна жінка присвятила

себе родині та вихованню дітей – сина Тімоті, який народився в 1962 р., та дочки Бріджет, що з'явилася на світ у 1965 р. Саме у другому шлюбі Джин знайшов спокій та міцну сім'ю.

Відтак, була робота і у Франції. Генеральний директор Паризької Опери та Опера-Комік А.-М. Жюльєн запропонував Келлі, пристрасному франкофілу, вибрати власний матеріал і створити для оперної трупи сучасний балет. Результатом його роботи був «Па-де-Дієух», заснований на грецькій міфології в поєднанні з музикою Джорджа Гершвіна «Concerto in F» [3].

Невдовзі Джин Келлі став все частіше з'являтися в різних телешоу. Зокрема, в трьох головних телевізійних програмах: «Шоу Джулії Ендрюс» (1965 р.), Нью-Йорк, Нью-Йорк (1966 р.) та «Джек і бобове стебло» (1967 р.). Зрештою, цей період був для Джина Келлі напрочуд плідним і на телебаченні. Але, водночас, і найтяжчим. У 1973 р. на 51-у році життя від раку крові померла його люба дружина Джинні.

Останнім кінопроектом став анімаційний фільм «Кішки не танцюють», що виходив на екрани до 1997 р. Тут Келлі виступив в якості хореографічного консультанта.

Втретє Келлі одружився в 1990 р. з Патрісією Уорд. Цей шлюб став для Джина періодом важких випробувань. А потім була боротьба з хворобою, яка на сім місяців прикувала одного з найактивніших, закоханих у життя людей, до ліжка. 2 лютого 1996 р., перенісши два інсульти, Джин Келлі відправився за межу життя.

Джин Келлі – неординарна особистість. Аби впевнитися в цьому, досить переглянути фільми з його участю. Вражень буде море!

Келлі якось сказав інтерв'юерам: «Я не вірю у відповідність тій чи іншій школі танців. Я створюю те, що вимагають драма та музика...» [8, с. 268]. Це геніальна формула успіху, геніальна саме у своїй простоті, що розкривала причини його можливостей як танцівника.

Келлі змінив і стиль одягу чоловіка-танцівника, замінивши циліндр, смокінг та лаковані туфлі на светр, джинси та мокасини. Він вважав, що, танцюючи в повсякденному одязі,

він зробить танець більш публічним, а відтак, актуальнішим для кіно.

Сильного співочого голосу у Джина не було, але завдяки його м'якому, теплому тенору та чудовому артистизму, кожна пісня, виконана ним, ставала справжнім шедевром, тому вокальні здібності Келлі заперечити не можна.

Яка б роль не відводилася Джину у стрічках, саме його герої запам'ятовувалися найбільше, що підтверджувала наявність у нього неабиякого акторського хисту. Його харизма та темперамент додавали життя та кольору не тільки своєму герою, але й картині в цілому.

Голлівудський період відкрив у Джина Келлі ще один талант – талант режисера. У Келлі виходило знімати абсолютно несхожі один на одний фільми. У послужному списку Джина Келлі-режисера є й комедії, і мюзикли, і навіть вестерн.

Заслуга Келлі як хореографа і режисера полягає ще й у тому, що він вивів знімальний процес на вулицю, за межі закритого знімального павільйону. Таким чином, він позбувся обмежувального простору, аби створити в музичному кінематографі своєрідний американський стиль танцю.

А тепер питання: чому ж Джина Келлі вважають генієм кінематографії? Відповідь: бо він провів справжню революцію в кіномюзиклі. І це справді так! А все завдяки його новаторським рішенням, які змінили класичний голлівудський мюзикл. Перш за все, «демократизувавши» танець, він зробив балет більш прийнятним для аудиторії кінофільмів.

Окрім того, експерименти з рухомою камерою, освітленням та спецефектами допомогли Келлі тісно поєднати танець із фільмом. Келлі запропонував ефективніше використовувати простір, рух камери, ракурси. Створивши партнерство між танцювальним рухом і рухом камери, він уникнув проблеми: не жертвувати кадрюванням в повний зріст. Келлі аргументував це тим, що кінетична сила живого танцю часто випаровується, коли її переносять на плівку. Він прагнув подолати це, задіявши камеру в русі та давши танцюристу більшу кількість напрямків для руху. Це дало можливість не

тільки знімати більше рухів у кадрі, але й доопрацьовувати танець на вулиці. Приклади використання рухомої камери є в багатьох роботах Келлі.

Наступний експеримент Джина Келлі – це мікшування живої дії з анімацією. Це нововведення він використав у фільмі «Підняти якоря», за роль у якому Келлі був номінований на «Оскар». Цей класичний мюзикл відомий багатьом через номер «The Worry Song», що вже став хрестоматійним, а саме, через феноменальний танець Джина Келлі з намальованою мишею Джеррі. Не менш вражаючим є танець Джина з власним відображенням, що стало родзинкою фільму «Дівчина з обкладинки». Це був черговий експеримент Келлі, в якому він застосував подвійне зображення.

Влучну характеристику його виступів дає Джілліан Келлі: «Оскільки виконання танцюриста не можливо підробити на екрані, схоже, що виступи Келлі самі по собі були інноваційними як у виконанні, так і змістовно, тому і є автентичними» [7, с. 150].

Зрештою, усі ці експерименти мали неабиякий вплив на технічні аспекти зйомок танцювальних рухів у голлівудському кінематографі. Вони назавжди змінили спосіб фіксації танцю на плівці. Творчу спадщину, яку залишив по собі Джин Келлі, можна вважати одним із найважливіших явищ американської культури ХХ ст. Адже, будучи зіркою Голлівуду, Келлі створив десятки чудових фільмів, які увійшли в золотий фонд не тільки американського, але й світового кінематографа. Звичайно, творчу працю митця, як і силу його вітальної енергії, не виміряти цифрами. Та все ж...

Фільмографія актора налічує понад 50 ролей у кінофільмах. В арсеналі Джина Келлі міститься і 17 режисерських робіт. Окрім того, він був продюсером багатьох ігрових та документальних фільмів, телесеріалів, шоу. Нині, дивлячись крізь призму часу, можна з впевненістю сказати, що всі музичні фільми за участі Джина Келлі стали по-справжньому культовими. Причина цього феномену, мабуть, полягає в тому, що саме в цих стрічках найяскравіше проявилася сув'язь

таланту та праці Келлі. Таланту не тільки як актора, але і як неперевершеного танцівника та хореографа. Прикладом цього може слугувати кінострічка «Американець у Парижі». Це один із найуспішніших музичних фільмів, який отримав премію «Оскар» у шести номінаціях і один «Золотий Глобус». Номінувався також на кращу режисуру. Усі танці в цій картині, в тому числі й унікальний сімнадцятихвилинний фінальний номер, були проставлені саме Джином Келлі. То ж, цілком логічно, що в 1952 р., після виходу фільму на екран, саме Джин Келлі став володарем позаконкурсного почесного «Оскара» – престижної нагороди Американської Академії кінематографічних мистецтв і наук із наступним формулюванням своїх заслуг: «на знак визнання його універсального таланту актора, співака, режисера і танцівника й особливо за його блискучі досягнення в мистецтві кінохореографії» [2]. До речі, цей «Оскар» був загублений у 1983 р. в результаті пожежі в особняку Джина Келлі в Беверлі-Хіллз. Втім, наступного року був замінений на 56-й церемонії вручення премії «Оскар».

Не минула слава і мюзикл «Ті, що співають під дощем», співрежисерами якого були Джин Келлі та Стенлі Донен. У 1953 р. фільм потрапив у головну номінацію премії «BAFTA» як «Кращий фільм». А в 1989 р. мюзикл був включений Бібліотекою Конгресу до списку фільмів, що мають культурну, історичну та естетичну цінність, і обраний для довічного зберігання в Національному реєстрі фільмів. У 2006 р. ця стрічка визнана, за версією Американського інституту кіномистецтва, найкращим американським фільмом-мюзиклом за останні 100 років.

Зрештою, перелік нагород, призів та премій, якими був удостоєний Джин Келлі у різні роки та в різних країнах, нараховує понад тридцять позицій: від найвищої американської нагороди – Національної медалі США в галузі мистецтва, почесного «Оскара», двох премій «Золотий глобус», головного призу Берлінського міжнародного кінофестивалю «Золотий ведмідь», призу «Срібний леопард» міжнародного конкурсу на

кінофестивалі в Локарно (Італія), міжнародної телевізійної премії «Еммі», французької премії «Почесний Сезар», титулу Шевальє Почесного Легіону уряду Франції до іменної зірки Джина Келлі на Алеї зірок у Голлівуді та меморіальної дошки, яку було встановлено на честь Джина Келлі в його альма-матер [8].

Висновки. У підсумку зазначимо, що Джин Келлі став творцем власного унікального життєвого шляху не тільки завдяки суспільним умовам вказаної епохи, але й таким рисам характеру, як працьовитість, скромність, відданість, вимогливість до себе і до оточуючих та амбітність (у хорошому значенні цього слова).

Універсальність Джина Келлі криється в поєднанні авторського світогляду з високим рівнем обдарованості та таланту. Це, в свою чергу, зумовило значний рівень розвитку його різнопланових творчих здібностей. Його геніальність повною мірою проявилася саме в кінематографі. Творчість Джина Келлі вирізнялася високим рівнем досконалості та новизни, а його талант та оригінальність і нині мають неабияку світову значимість.

Список використаної літератури:

1. Гоголь О. Спадковість. Традиції і новаторство в культурі. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів «Діалог культур як засіб пізнання світу, шлях до взаєморозуміння». Харків, 2020. 171 с.
URL: https://kstuca.kharkov.ua/w.content/uploads/2020/07/konf2704_mat.pdf
2. Джин Келли. Інтернет-платформа Google Arts@Culture.
URL: <https://artsandculture.google.com/entity/m036jb?hl=ru>
3. Джин Келли. URL: https://ru.abcdef.wiki/wiki/Gene_Kelly
4. Кичин В. Побег с черного квадрата.
URL: <https://rg.ru/2005/03/16/konchalovskij.html>

5. Кончаловский А. В искусстве сплошные жулики, вот, например, квадрат Малевича. Видеохостинг «YouTube». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=X47XCHvQ8Rg>
6. Кончаловский А. Победа рынка над искусством. URL: <https://rg.ru/2005/02/09/konchalovskiy.html>
7. Соколов К. О границах искусства. Вопросы и проблемы. Культурологические записки. 2010. Вып. 12. Сс. 10-51.
8. Gillian Kelly. Gene Kelly: The Performing Auteur—Manifestations of the Kelly Persona. ESharp, Special Issue: Communicating Change: Representing Self and Community in a Technological World, 2010. Pp. 136-156.
9. Google Book Search. «100 Most Popular American Agnostics». Focus On.pp. 2682-2705

Антоний Юльевич КИЙОВИЧ,
Киевская муниципальная академия
эстрадного и циркового искусств,
Киев, Украина,
e-mail: tonny431@gmail.com,
ORCID: 0000-0003-0412-0133

УНИВЕРСАЛИЗМ ТАЛАНТА ДЖИНА КЕЛЛИ И ВЛИЯНИЕ ТВОРЧЕСТВА МАСТЕРА НА АМЕРИКАНСКУЮ КУЛЬТУРУ XX СТОЛЕТИЯ

Аннотация: Статья посвящается жизни и творчеству всемирно известного американо-ирландского танцора, актера, певца, режиссера, кинопродюсера и хореографа Джина Келли – владельца Национальной медали США в области искусства, почетного «Оскара», двух премий «Золотой глобус» и еще трех десятков наград, призов и премий.

В работе рассмотрены особенности эпохи, в которой жил и творил Джин Келли, представлены важные факты из его биографии, исследован уникальный синтез его различных способностей, раскрыты все грани его таланта. Также выяснена

художественная ценность творческого наследия Джина Келли и определено его влияние на американскую культуру XX в.

Ключевые слова: Джин Келли, актер, танцор, хореограф, режиссер, биография, мюзикл, наследство, признание

Antonii Y. KYIOVYCH,
Kyiv Municipal Academy of Circus
and Performing Arts,
Kyiv, Ukraine,
e-mail: tonny431@gmail.com,
ORCID: 0000-0003-0412-0133

THE UNIVERSALISM OF GENE KELLY'S TALENT AND THE INFLUENCE OF THE MASTER'S WORK ON THE 20TH CENTURY AMERICAN CULTURE

Abstract. The article is dedicated to the life and work of the world-famous American-Irish dancer, actor, singer, director, film producer and choreographer Gene Kelly – winner of the US National Medal in Art, honorary “Oscar”, two “Golden Globe” Awards and three dozen more prizes.

The epoch in which Gene Kelly worked and lived influenced the directions of his life and creative path. That is why the paper considers the peculiarities of that unique time. Moreover, it was the epoch, environment, culture and ideals that revealed, nurtured, and thus honed the many facets of his universal talent.

The 1920s went down in American history as the “decade of prosperity”. It was then that the idea of “American exclusivity” became widespread. It was claimed that the country had reached a stage of “crisis-free development.” However, the economy in those years was not regulated by the state, and the stock market developed spontaneously. All this, in the end, led to overproduction, deflation, overheating of the stock market, and thus to the collapse of the New York Stock Exchange. This, in turn, led to the beginning of the Great

Depression. The next ten years were a time of mass unemployment and strikes, ruin of farms and closure of enterprises.

But despite the challenges that America faced in the 1930s, the nation's creative potential wasn't destroyed, but on the contrary: this period was marked by the greatest achievements of American culture. And this is thanks to the "New Deal" of the 32^d President of America Franklin Delano Roosevelt. Namely, anti-crisis measures, in particular, the Federal Project Number One, which consisted of five different parts: the Federal Art Project, the Federal Music Project, the Federal Theater Project, the Federal Writers' Project and the Historical Records Survey.

The following are important facts from the biography of Gene Kelly. For example, Gene linked his future to sports. But the Great Depression, which has led many families to poverty, forced him and his brother Fred to perform dance numbers in clubs for money. And that was the beginning of his dancing career.

However, the economic crisis proved to be a fertile ground for the flourishing of the entertainment industry. These years have been especially successful for Hollywood. Cinema has become the main place of escapism from the depressing reality. It gave people the illusion that everything would be fine. This time was later called the "Golden age of Hollywood", during which a number of stunning pictures were created. And it is Gene Kelly who will play far not the least role in this, becoming not only one of the leading actors in music films, a Hollywood star of the 40's and 50's, but also creating dozens of great films that will enter the golden fund of world cinema.

The work also explores a unique synthesis of various abilities of Gene Kelly and reveals all aspects of his talent. The artistic value of Gene Kelly's work is then elucidated and its impact on twentieth-century American culture determined.

Gene Kelly became the creator of his own unique life path not only due to the social conditions of the era, but also such traits as hard work, modesty, devotion, demanding of himself and others and ambition (in the good sense of the word).

As for the universality of Gene Kelly, it lies in the combination of the author's worldview with a high level of giftedness

and talent. This, in turn, led to a significant level of development of his diverse creative abilities. Moreover, his genius was fully manifested in cinema. After all, Gene Kelly's work was not only at one time distinguished by a high level of perfection and novelty. His talent and originality, as it turned out, are still of great global importance.

Key words: Gene Kelly, actor, dancer, choreographer, director, biography, musical, heritage, recognition

References:

1. Hohol, O. (2020). Spadkovist. Tradytsii i novatorstvo v kulturi [Heredity. Traditions and innovation in culture]. Materialy 13th Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh vchenykh ta studentiv. Dialoh kultur yak zasib piznannia svitu, shliakh do vzaïmorozuminnia. Kharkiv [in Ukrainian]
2. Dzhyn Kelly. Internet-platforma Google Arts@Culture. Available at: <https://artsandculture.google.com/entity/m036jb?hl=ru> [in Russian]
3. Dzhyn Kelly [Dzhyn Kelly]. Available at: https://ru.abcdef.wiki/wiki/Gene_Kelly [I Russian]
4. Kychyn, V. Pobeg s chernogo kvadrata [Escape from the black square]. Available at: <https://rg.ru/2005/03/16/konchalovskij.html> [in Russian]
5. Konchalovsky, A. V iskusstve sploshny'e zhuliki, vot, naprymer, kvadrat Malevycha [In art, there are continuous swindlers, for example, Malevich square]. Videokhostynh "YouTube" [in Russian]
6. Konchalovsky, A. Pobeda rynka nad iskusstvom [The victory of the market over art]. Available at: <https://rg.ru/2005/02/09/konchalovskiy.html> [in Russian]
7. Sokolov, K. (2010). O graniczakh iskusstva. Voprosy` i problemy`. [About the boundaries of art. Questions and problems]. Kul'turologicheskie zapiski, 12, 10-52 [in Russian]
8. Gillian Kelly (2010). Gene Kelly: The Performing Auteur – Manifestations of the Kelly Persona. Source: eSharp, Special Issue:

Communicating Change: Representing Self and Community in a Technological World, 136-156 [in English]

9. Google Book Search. "100 Most Popular American Agnostics". Focus On. pp. 2682-2705 [in English]